



Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

1 octombrie 2014*

„Trimitere preliminară — Spațiul de libertate, securitate și justiție — Cooperare judiciară în materie civilă — Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 — Articolele 8, 12 și 15 — Competența în materia răspunderii părintești — Procedură privind încredințarea unui copil care are reședința obișnuită în statul membru de reședință al mamei sale — Prorogare de competență în favoarea unei instanțe din statul membru de reședință al tatălui acestui copil — Întindere”

În cauza C-436/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Court of Appeal (England & Wales) (Civil division) (Regatul Unit), prin decizia din 2 august 2013, primită de Curte în aceeași zi, în procedura

E.

împotriva

B.,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, președinte de cameră, domnul K. Lenaerts, vicepreședinte al Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a doua, și domnii J. L. da Cruz Vilaça, J.-C. Bonichot și A. Arabadjiev (raportor), judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 15 mai 2014,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul E., de C. Marín Pedreño, solicitor, de D. Williams, QC, și de M. Gration, barrister;
- pentru doamna B., de N. Hansen, solicitor, de H. Setright, QC, de E. Devereaux și de R. Genova Alquacil, advocates;
- pentru guvernul Regatului Unit, de V. Kaye, în calitate de agent, și de M. Gray, barrister;
- pentru guvernul german, de T. Henze și de J. Kemper, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: engleza.

— pentru guvernul spaniol, de M. J. García-Valdecasas Dorrego, în calitate de agent;
— pentru Comisia Europeană, de M. Wilderspin și de A.-M. Rouchaud-Joët, în calitate de agenți,
având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 8, 12 și 15 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO L 338, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 183).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul E. (denumit în continuare „tatăl”), pe de o parte, și doamna B. (denumită în continuare „mama”), pe de altă parte, cu privire la competența instanțelor din Regatul Unit de a determina, printre altele, locul de reședință obișnuită a copilului lor, S., și de a stabili dreptul de vizită al tatălui.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentul (12) al Regulamentului nr. 2201/2003 menționează:
„Temeiurile de competență stabilite prin prezentul regulament în materia răspunderii părintești sunt concepute în funcție de interesul superior al copilului și, în special, de criteriul proximității. Prin urmare, ar trebui să fie competente în primul rând instanțele statului membru în care copilul își are reședința obișnuită, cu excepția unor cazuri de schimbare a reședinței copilului sau ca urmare a unui acord încheiat între titularii răspunderii părintești.”
- 4 În secțiunea 2, intitulată „Răspundere părintească”, din capitolul II din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Competență”, articolul 8 din acesta din urmă, intitulat „Competență de fond”, prevede:
„(1) Instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente în materia răspunderii părintești privind un copil care are reședința obișnuită în acest stat membru la momentul la care instanța este sesizată.
(2) Alineatul (1) se aplică sub rezerva dispozițiilor articolelor 9, 10 și 12.”
- 5 Articolul 9 din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Menținerea competenței fostei reședințe obișnuite a copilului”, prevede:
„(1) În cazul în care copilul se mută în mod legal dintr-un stat membru în altul și dobândește o nouă reședință obișnuită, instanțele judecătorești din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului își păstrează competența, prin derogare de la articolul 8, pe o perioadă de trei luni de la mutare, pentru modificarea unei hotărâri privind dreptul de vizită pronunțate în acest stat membru înainte de mutarea copilului, în cazul în care titularul dreptului de vizită în temeiul hotărârii privind dreptul de vizită continuă să locuiască în mod obișnuit în statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului.

(2) Alineatul (1) nu se aplică în cazul în care titularul dreptului de vizită menționat la alineatul (1) a acceptat competența instanțelor judecătorești din statul membru în care copilul are noua sa reședință obișnuită prin participarea la o procedură în fața acestor instanțe fără a le contesta competența.”

- 6 Articolul 12 din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Prorogare de competență”, prevede la alineatul (3):

„Instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente, de asemenea, în materie de răspundere părintească [...] atunci când

- (a) copilul are o legătură strânsă cu acest stat membru, în special datorită faptului că unul dintre titularii răspunderii părintești își are reședința obișnuită aici sau copilul este resortisant al acestui stat membru

și

- (b) competența instanțelor a fost acceptată în mod expres sau în orice alt mod neechivoc de către toate părțile la procedură la data sesizării instanței, iar competența este în interesul superior al copilului.”

- 7 Articolul 15 din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Trimiterea la o instanță mai bine plasată pentru a soluționa cauza”, prevede:

„(1) Cu titlu de excepție, instanțele judecătorești dintr-un stat membru competente pentru a soluționa cauza pe fond pot, în cazul în care consideră că o instanță dintr-un alt stat membru cu care copilul are o legătură specială este mai bine plasată pentru a soluționa cauza sau o parte specifică a acesteia și atunci când acest lucru servește interesul superior al copilului:

- (a) să suspende procedura sau respectiva parte a acesteia și să invite părțile să depună o cerere la instanța judecătorească din acest alt stat membru în conformitate cu alineatul (4) sau
- (b) să solicite instanței judecătorești din alt stat membru să-și exercite competența în conformitate cu alineatul (5).

(2) Alineatul (1) se aplică:

- (a) la cererea uneia dintre părți sau
- (b) la inițiativa instanței judecătorești sau
- (c) la solicitarea instanței judecătorești dintr-un alt stat membru cu care copilul are o legătură specială, în conformitate cu alineatul (3).

Cu toate acestea, trimiterea se poate efectua, la inițiativa instanței sau la solicitarea instanței dintr-un alt stat membru, numai dacă este acceptată de cel puțin una dintre părți.

(3) În sensul alineatului (1), se consideră că un copil are o legătură specială cu un stat membru în cazul în care:

- (a) după sesizarea instanței judecătorești menționate la alineatul (1), copilul și-a dobândit reședința obișnuită în acest stat membru sau
- (b) copilul a avut reședința obișnuită în acest stat membru sau

- (c) copilul este resortisant al acestui stat membru sau
 - (d) unul dintre titularii răspunderii părintești își are reședința obișnuită în acest stat membru sau
 - (e) litigiul se referă la măsurile de protecție a copilului privind administrarea, conservarea sau dispoziția cu privire la bunurile deținute de copil, bunuri care se află pe teritoriul acestui stat membru.
- (4) Instanța judecătorească din statul membru competentă pentru a soluționa cauza pe fond acordă un termen în care instanțele judecătorești din celălalt stat membru trebuie să fie sesizate în conformitate cu alineatul (1).

În cazul în care instanțele nu sunt sesizate în acest termen, instanța sesizată continuă să-și exercite competența în conformitate cu articolele 8-14.

(5) Instanțele judecătorești din acest alt stat membru pot, în cazul în care este în interesul superior al copilului, din cauza circumstanțelor specifice ale cauzei, să se declare competente într-un termen de șase săptămâni de la data sesizării acestora pe baza alineatului (1) litera (a) sau (b). În acest caz, prima instanță sesizată își declină competența. În caz contrar, prima instanță sesizată continuă să-și exercite competența în conformitate cu articolele 8-14.

(6) Instanțele judecătorești cooperează, în sensul prezentului articol, direct sau prin intermediul autorităților centrale desemnate în conformitate cu articolul 53.”

- 8 În secțiunea 3, intitulată „Dispoziții comune”, din capitolul II din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Competență”, articolul 16 din acesta din urmă, intitulat „Sesizarea unei instanțe judecătorești”, prevede:

„(1) O instanță judecătorească se consideră sesizată:

- (a) la data depunerii la instanță a actului de sesizare a instanței sau a unui act echivalent, cu condiția ca reclamantul să nu fi neglijat în continuare să ia măsurile pe care era obligat să le ia pentru ca actul să fie notificat sau comunicat pârâtului;

sau

- (b) în cazul în care actul trebuie notificat sau comunicat înainte de fi depus la instanță, la data primirii acestuia de către autoritatea responsabilă pentru notificare sau comunicare, cu condiția ca reclamantul să nu fi neglijat în continuare să ia măsurile pe care era obligat să le ia pentru ca actul să fie depus la instanță.”

- 9 În secțiunea 1, intitulată „Recunoaștere”, din capitolul III din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Recunoaștere și executare”, articolul 21 alineatul (1) din acest regulament, intitulat „Recunoașterea unei hotărâri judecătorești”, prevede:

„Hotărârile judecătorești pronunțate într-un stat membru se recunosc în celelalte state membre fără a fi necesar să se recurgă la vreo procedură.”

- 10 În aceeași secțiune 1, articolul 26 din regulamentul menționat, intitulat „Interzicerea revizuirii pe fond”, prevede:

„În niciun caz, hotărârea judecătorească nu poate face obiectul unei revizuirii pe fond.”

- 11 În secțiunea 4 din acest capitol III, intitulată „Forța executorie a anumitor hotărâri judecătorești privind dreptul de vizită și a anumitor hotărâri judecătorești prin care se dispune înapoierea copilului”, articolul 41 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 prevede:

„Dreptul de vizită menționat la articolul 40 alineatul (1) litera (a), acordat printr-o hotărâre judecătorească executorie pronunțată într-un stat membru, este recunoscut și are forță executorie într-un alt stat membru fără să fie necesară încuviințarea executării și fără să fie posibil să se opună recunoașterii acesteia în cazul în care hotărârea a fost certificată în statul membru de origine în conformitate cu alineatul (2).

Chiar dacă dreptul intern nu prevede caracterul executoriu de drept al unei hotărâri judecătorești de acordare a dreptului de vizită, instanța de origine poate declara hotărârea executorie, fără a aduce atingere unei eventuale căi de atac.”

- 12 În secțiunea 6 din capitolul III menționat, intitulată „Alte dispoziții”, articolul 47 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2201/2003 prevede în legătură cu „Procedura de executare”:

„Orice hotărâre pronunțată de instanța judecătorească din alt stat membru și declarată executorie în conformitate cu secțiunea 2 sau certificată în conformitate cu articolul 41 alineatul (1) sau cu articolul 42 alineatul (1) se execută în statul membru de executare în aceleași condiții ca și în cazul în care aceasta ar fi fost pronunțată în acest stat membru.

În special, o hotărâre judecătorească certificată în conformitate cu articolul 41 alineatul (1) sau cu articolul 42 alineatul (1) nu se poate executa în cazul în care aceasta este ireconciliabilă cu o hotărâre executorie pronunțată ulterior.”

Dreptul Regatului Unit

- 13 Potrivit instanței de trimitere, articolul 8 din Legea din 1989 privind protecția copiilor (Children Act 1989) permite instanțelor din Anglia și din Țara Galilor să pronunțe decizii privind reședința („residence order”) și decizii privind dreptul de vizită („contact order”), să interzică efectuarea anumitor acte („prohibited steps order”) și să soluționeze probleme specifice („specific issue order”), acestea din urmă putând include decizii privind înapoierea copilului în aria de competență, locul unde copilul trebuie să fie școlarizat sau problema dacă acesta trebuie sau nu trebuie să urmeze un anumit tratament medical.

- 14 În conformitate cu articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Legea din 1986 privind dreptul familiei (Family Law Act 1986):

„O instanță din Anglia și din Țara Galilor pronunță o decizie în temeiul articolului 1 alineatul (1) litera (a) cu privire la un copil numai dacă:

(a) este competentă în temeiul [Regulamentului nr. 2201/2003] [...].”

- 15 În opinia instanței de trimitere, în sensul acestei dispoziții, o decizie pronunțată în temeiul articolului 1 alineatul (1) litera (a) este o decizie pronunțată de o instanță din Anglia și din Țara Galilor în temeiul articolului 8 din Legea din 1989 privind protecția copiilor.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 16 Din decizia de trimitere reiese că tatăl, de cetățenie spaniolă, și mama, resortisant al Regatului Unit (denumiți în continuare, împreună, „părinții”), locuiau la momentul nașterii lui S., la 27 mai 2005, de mai mulți ani în Spania și că acesta din urmă a fost crescut pe teritoriul țării respective până la data de 6 februarie 2010.
- 17 La această dată, întrucât părinții s-au separat în cursul lunii noiembrie 2009, mama s-a mutat împreună cu copilul S. în Regatul Unit. În urma acestei mutări, părinții au încercat fără succes să se înțeleagă cu privire la partajul drepturilor lor în privința copilului S., ceea ce a dat naștere la mai multe proceduri judiciare în Spania și în Regatul Unit.
- 18 La 21 iulie 2010, părinții au ajuns la un acord (denumit în continuare „acordul din 21 iulie 2010”) în ceea ce privește încredințarea copilului, mamei, și dreptul de vizită, recunoscut tatălui. Acest acord a fost semnat de părinți în prezența unui grefier din cadrul Juzgado de Primera Instancia de Torrox (instanță de prim grad de jurisdicție din Torrox, Spania). Acordul din 21 iulie 2010 a fost prezentat spre aprobare acestei instanțe, care a dat, la 20 octombrie 2010, o decizie prin care au fost validate stipulațiile acordului (denumită în continuare „decizia din 20 octombrie 2010”).
- 19 La 17 decembrie 2010, mama a depus o cerere introductivă în temeiul articolului 8 din Legea din 1989 privind protecția copiilor în fața Principal Registry of the High Court of Justice (England & Wales), Family Division (Regatul Unit). Mama a solicitat adoptarea unei decizii privind reședința („residence order”), o modificare a stipulațiilor în materia dreptului de vizită care figurează în acordul din 21 iulie 2010 și a deciziei din 20 octombrie 2010 („contact order”), precum și adoptarea unei decizii privind o problemă specifică („specific issue order”). În special, mama a solicitat o reducere a drepturilor de vizită acordate tatălui prin acest acord.
- 20 La 31 ianuarie 2011, tatăl a depus o cerere introductivă în fața aceleiași instanțe în vederea executării deciziei din 20 octombrie 2010, în temeiul articolelor 41 și 47 din Regulamentul nr. 2201/2003.
- 21 În ședința din 16 decembrie 2011 care s-a desfășurat în fața High Court, mama a recunoscut că, ținând seama de acordul din 21 iulie 2010 și de decizia din 20 octombrie 2010, ea prorogase competența Juzgado de Primera Instancia de Torrox, în temeiul articolului 12 alineatul (3) din acest regulament. Mama a declarat, așadar, că nu se opunea executării deciziei din 20 octombrie 2010, care a fost executată în mod corespunzător, în conformitate cu stipulațiile acordului din 21 iulie 2010. În special, modalitățile precise privind dreptul de vizită al tatălui au fost stabilite în detaliu până la data de 6 ianuarie 2013.
- 22 La 20 decembrie 2011, mama a sesizat Juzgado de Primera Instancia de Torrox cu o cerere, întemeiată pe articolul 15 din Regulamentul nr. 2201/2003, prin care solicita transferul competenței prorogate către instanțele din Anglia și din Țara Galilor. La 29 februarie 2012, Juzgado de Primera Instancia de Torrox a dat o ordonanță privind cererea introductivă formulată de mamă (denumită în continuare „ordonanța din 29 februarie 2012”), care prevedea că, „[î]ntrucât [decizia din 20 octombrie 2010] dată în această cauză [dobândise] autoritate de lucru judecat, cauza [era] închisă și întrucât nicio altă cauză între părți în materia dreptului familiei nu mai [era] pendinte la tribunal, nu [există] niciun motiv pentru a constata necompetența astfel cum se [solicita] în cererea introductivă”.
- 23 La 30 iunie 2012, mama a dedus din nou cauza judecătii High Court și a solicitat acesteia să declare că instanțele din Anglia și din Țara Galilor sunt competente de la momentul respectiv în ceea ce privește răspunderea părintească asupra copilului S., pentru motivul că acesta avea reședința sa obișnuită în Regatul Unit, în sensul articolului 8 din Regulamentul nr. 2201/2003. Printr-o decizie din 25 martie 2013, High Court s-a declarat competentă.

- 24 La 21 mai 2013, instanța de trimitere a autorizat tatăl să formuleze apel împotriva acestei decizii a High Court din 25 martie 2013.
- 25 În așteptarea soluției ce urmează a fi dată cu privire la apelul astfel formulat, High Court consideră că nu este în măsură să dispună noi modalități detaliate privind exercitarea dreptului de vizită care face obiectul litigiului dintre părinți. Având îndoieli în ceea ce privește problema dacă dispune de o competență pe fond sau doar de o competență de executare a acordului din 21 iulie 2010 și a deciziei din 20 octombrie 2010, High Court nu a adoptat nicio decizie în ceea ce privește perioada ulterioară datei de 6 ianuarie 2013.
- 26 În cadrul acestui apel, tatăl susține în esență că, prin decizia din 25 martie 2013, High Court a săvârșit o eroare de drept atunci când a declarat că instanțele din Anglia și din Țara Galilor erau competente pe fond. În opinia tatălui, o competență prorogată în temeiul articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003 continuă să își producă efectele după închiderea procedurii respective și asigură astfel temeiul pentru o competență în scopul introducerii ulterioare a oricărei proceduri care s-ar putea dovedi necesară pentru a soluționa chestiuni referitoare la răspunderea părintească în privința copilului S. Tatăl precizează de asemenea că o astfel de competență, de care o instanță continuă să beneficieze, poate fi transferată, în temeiul articolului 15 din Regulamentul nr. 2201/2003, în afara unei proceduri pendinte.
- 27 Mama susține că o prorogare a competenței instanțelor dintr-un stat membru în temeiul articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003 își produce efectele până la pronunțarea unei decizii care a dobândit autoritate de lucru judecat în această procedură și că aceste efecte nu sunt menținute dincolo de această pronunțare. Ea consideră, în plus, că articolul 15 din Regulamentul nr. 2201/2003 se aplică numai unor proceduri particulare, pendinte în fața unei instanțe a unui stat membru, iar nu competenței acestei instanțe în general, astfel încât, în lipsa unei proceduri în curs, nu trebuie să se facă o trimitere în temeiul acestei dispoziții.
- 28 Instanța de trimitere precizează că, prin ordonanța din 4 iulie 2013, Juzgado de Primera Instancia de Torrox a dispus aplicarea unei penalități de 16 000 de euro pentru neexecutarea de către mamă a acordului din 21 iulie 2010 și a evocat posibilitatea încredințării copilului S. tatălui.
- 29 În aceste împrejurări, Court of Appeal (England & Wales) (Regatul Unit) (Civil division) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) În cazul în care a avut loc o prorogare de competență a unei instanțe dintr-un stat membru în temeiul articolului 12 alineatul (3) din [Regulamentul nr. 2201/2003] în legătură cu aspecte privind răspunderea părintească, această prorogare de competență produce efecte numai până la pronunțarea unei hotărâri care a dobândit autoritate de lucru judecat în procedura respectivă sau efectele acesteia continuă și după pronunțarea acestei hotărâri?
- 2) Articolul 15 din [Regulamentul nr. 2201/2003] permite instanțelor dintr-un stat membru să transfere competența în cazul în care nu există nicio procedură în curs cu privire la copil?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 30 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă competența în materia răspunderii părintești, prorogată, în temeiul articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003, în favoarea unei instanțe dintr-un stat membru sesizate de comun acord

cu o procedură de către titularii răspunderii părintești încetează odată cu pronunțarea unei hotărâri care a dobândit autoritate de lucru judecat în această procedură sau dacă această competență este menținută dincolo de data pronunțării unei astfel de decizii.

Cu privire la relevanța și la admisibilitatea primei întrebări

- 31 Cu titlu introductiv, trebuie respinse argumentele, invocate atât de Comisia Europeană, cât și de guvernul spaniol, care tind la repunerea în discuție a relevanței, precum și a admisibilității primei întrebări. Comisia arată în observațiile sale scrise că din ordonanța din 29 februarie 2012 rezultă că Juzgado de Primera Instancia de Torrox s-a declarat necompetentă în temeiul articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003, această decizie trebuind să fie recunoscută de instanța de trimitere în temeiul articolului 21 din același regulament.
- 32 Guvernul spaniol consideră că litigiul principal privește o problemă referitoare la recunoașterea și executarea deciziei din 20 octombrie 2010, precum și la interdicția revizuirii acesteia pe fond, în sensul articolelor 21, 26, 41 și 47 din Regulamentul nr. 2201/2003, cererea formulată de mamă prin care se solicita modificarea acordului din 21 iulie 2010 și a acestei decizii fiind introdusă la mai puțin de două luni după adoptarea deciziei menționate.
- 33 Cu toate acestea, pe de o parte, astfel cum au susținut în ședință guvernul spaniol și părinții și după cum a admis, în esență, Comisia, nimic nu permite să se considere că ordonanța din 29 februarie 2012 conține vreo decizie privind competența pe fond a instanței spaniole, care ar trebui să fie recunoscută de instanța de trimitere în temeiul articolului 21 din Regulamentul nr. 2201/2003.
- 34 Pe de altă parte, trebuie să se considere că, astfel cum au susținut în ședință mama și Comisia, cauza principală și prima întrebare nu se referă, contrar celor pretinse de guvernul spaniol, la o problemă privind recunoașterea și executarea deciziei din 20 octombrie 2010, precum și la interdicția revizuirii pe fond a acesteia, în sensul articolelor 21, 26, 41 și 47 din Regulamentul nr. 2201/2003, ci la problema dacă instanța de trimitere dispune sau nu dispune de competența în materia răspunderii părintești care rezultă din articolul 8 alineatul (1) din acest regulament.
- 35 În special, este necesar să se precizeze că orice chestiune referitoare la temeinicia cererii formulate de mamă sau la caracterul eventual abuziv al acesteia, introdusă în fața instanțelor din Anglia și din Țara Galilor la mai puțin de două luni după intervenirea deciziei din 20 octombrie 2010 și prin care se solicita o modificare a prevederilor acordului din 21 iulie 2010 și, prin urmare, o înlocuire a deciziei menționate, trebuie apreciată, în conformitate cu articolele 8-15 din Regulamentul nr. 2201/2003, de către instanța competentă în materia răspunderii părintești.
- 36 Pe de altă parte, dat fiind că este cert în speță că, la data pronunțării prezentei hotărâri, nicio decizie ulterioară referitoare la răspunderea părintească nu a fost adoptată de o instanță în ceea ce îl privește pe copilul S. și că, prin urmare, decizia din 20 octombrie 2010 nu a fost nici modificată, nici înlocuită, trebuie să se constate că aceasta din urmă continuă să fie, la aceeași dată, pe deplin executorie.

Cu privire la fond

- 37 În ceea ce privește interpretarea articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003, este necesar a aminti că, în cadrul interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama atât de modul de redactare și de obiectivul acesteia, cât și de contextul dispoziției respective și de obiectivele urmărite de reglementarea din care aceasta face parte (Hotărârea Van Buggenhout și Van de Mierop, C-251/12, EU:C:2013:566, punctul 26 și jurisprudența citată).

- 38 În această privință, trebuie arătat că competența unei instanțe trebuie să fie stabilită, potrivit articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, „la momentul la care instanța este sesizată” și, potrivit articolului 12 alineatul (3) din acest regulament, „la data sesizării instanței”. În acest sens, articolul 16 din regulamentul menționat precizează că o instanță judecătorească se consideră sesizată, în principiu, „la data depunerii la instanță a actului de sesizare a instanței [...]”.
- 39 Pe de altă parte, în vederea prorogării unei competențe, articolul 12 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul nr. 2201/2003 impune, printre altele, ca, la data sesizării instanței, competența instanțelor unui alt stat membru decât cel al reședinței obișnuite să fi fost acceptată în mod expres sau în orice alt mod neechivoc de către toate părțile la procedură.
- 40 Din modul de redactare a articolului 8 alineatul (1) și a articolului 12 alineatul (3) din acest regulament rezultă, așadar, că competența unei instanțe în materia răspunderii părintești trebuie verificată și stabilită în fiecare caz în parte, atunci când o instanță este sesizată cu o procedură, ceea ce implică faptul că aceasta nu este menținută după încheierea unei proceduri pendinte.
- 41 În ceea ce privește contextul în care se înscriu articolul 8 alineatul (1) și articolul 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003, considerentul (12) al acestuia din urmă precizează că ar trebui să fie competente în primul rând instanțele statului membru în care copilul are reședința obișnuită. Conform acestui considerent, articolul 8 alineatul (1) din regulamentul menționat prevede că competența generală în materia răspunderii părintești se stabilește în funcție de această reședință.
- 42 În temeiul considerentului (12) și al articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2201/2003, alte competențe decât această competență generală nu sunt admise decât în anumite cazuri de schimbare a reședinței copilului, prevăzute în special la articolul 9 din acest regulament, sau ca urmare a unui acord încheiat între titularii răspunderii părintești, vizat la articolul 12 alineatul (3) din regulamentul menționat.
- 43 Pe de altă parte, din articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 reiese că, în caz de schimbare a reședinței obișnuite a copilului, instanțele judecătorești din statul membru al fostei reședințe obișnuite își păstrează competența numai pentru modificarea unei hotărâri pronunțate de aceste instanțe înainte de mutare și, în orice caz, nu păstrează această competență dincolo de o perioadă de trei luni.
- 44 În ceea ce privește obiectivele urmărite de Regulamentul nr. 2201/2003, trebuie arătat că în considerentul (12) al acestuia se precizează că temeiurile de competență stabilite prin acest regulament în materia răspunderii părintești sunt concepute în funcție de interesul superior al copilului și în special de criteriul proximității și că una dintre condițiile enunțate la articolul 12 alineatul (3) litera (b) din regulamentul menționat impune ca orice competență prorogată în conformitate cu această dispoziție să fie în interesul respectiv.
- 45 În consecință, competența în materia răspunderii părintești trebuie să fie stabilită în primul rând în funcție de interesul superior al copilului.
- 46 Or, astfel cum au subliniat în mod întemeiat mama, guvernul Regatului Unit și Comisia, deși prorogarea unei competențe acceptate de titularii răspunderii părintești în privința unui copil de vârstă fragedă pentru o procedură specifică poate fi considerată ca fiind în interesul superior al acestui copil, nu se poate admite că, în toate cazurile, o astfel de competență prorogată continuă să existe și după încheierea procedurii pentru care ea a fost prorogată și în timpul întregii copilării a persoanei în cauză, în interesul superior al acesteia din urmă.

- 47 Prin urmare, trebuie să se considere că, atunci când o instanță este sesizată cu o procedură conform articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003, interesul superior al copilului poate fi menținut doar printr-o examinare, în fiecare caz în parte, a problemei dacă prorogarea de competență solicitată este conformă cu acest interes superior.
- 48 În plus, întrucât menționatul articol 12 alineatul (3) are ca obiectiv să permită titularilor răspunderii părintești, de comun acord și în anumite alte condiții, să sesizeze o instanță cu privire la chestiuni care țin de răspunderea părintească pentru aprecierea cărora ea nu este, în principiu, competentă, nu se poate prezuma că un astfel de acord continuă să existe, în toate cazurile, după încheierea procedurii inițiate și în ceea ce privește alte aspecte care pot surveni ulterior.
- 49 În consecință, trebuie să se considere că o prorogare de competență, în temeiul articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003, este valabilă doar pentru procedura specifică pentru care instanța a cărei competență este prorogată este sesizată și că această competență încetează, în favoarea instanței care beneficiază de o competență generală în aplicarea articolului 8 alineatul (1) din acest regulament, odată cu închiderea definitivă a procedurii care s-a aflat la originea prorogării de competență.
- 50 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare preliminară că competența în materia răspunderii părintești, prorogată, în temeiul articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003, în favoarea unei instanțe dintr-un stat membru sesizate de comun acord cu o procedură de către titularii răspunderii părintești încetează odată cu pronunțarea unei hotărâri care a dobândit autoritate de lucru judecat în această procedură.

Cu privire la a doua întrebare

- 51 Având în vedere răspunsul dat de Curte la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare, care a fost adresată în ipoteza în care competența în materia răspunderii părintești, prorogată în temeiul articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003, ar fi menținută după închiderea definitivă a procedurii care s-a aflat la originea acestei prorogări de competență.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 52 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Competența în materia răspunderii părintești, prorogată, în temeiul articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000, în favoarea unei instanțe dintr-un stat membru sesizate de comun acord cu o procedură de către titularii răspunderii părintești încetează odată cu pronunțarea unei hotărâri care a dobândit autoritate de lucru judecat în această procedură.

Semnături